

PEDAGOGIA SOCIAL

ANUAL

Professor: Dr. Paciano Feroso Estebanez

Departament: Pedagogia Sistemàtica i Social

A.- OBJECTIUS

- Fonamentació científica d'aquesta disciplina pedagògica
- Informació sobre la seva història i continguts
- Informació sobre les Institucions espanyoles i catalanes de serveis socials i d'educació social
- Delimitació del treball pedagògic en el marc dels serveis socials.

B.- TEMARI

1.- PART EPISTEMOLOGICA:

1. Concepte y objecte
2. Història de la Pedagogia Social
3. Metodologia heurística de la Pedagogia Social

2.- PART DE FONAMENTACIO CIENTIFICA:

4. L'educació no formal
5. L'educació social i conducta social dissocializada
6. Fonamentació de l'educació social
7. Socialització
8. Agents socialitzadors
9. Aprenentatge social
10. Aprenentatge social de les habilitats morals
11. Aprenentatge social de les habilitats socials
12. Aprenentatge de les habilitats cívico-polítiques

3.- PART DE FONAMENTACIO PROFESSIONAL:

13. L'Estat del benestar y els serveis socials
14. Ambits de professionalització: família, infància y juventut
15. Ambits de professionalització: animació sociocultural

16. Ambits de professionalització: educació d'adults
17. Ambits de professionalització: formació a l'empresa
18. Ambits de professionalització: educació especialitzada
19. Llei de Serveis Socials de Catalunya

4.- PART SOBRE PROGRAMACIO I AVALUACIO DELS SERVEIS SOCIALS:

20. Anàlisi de la realitat social i dels problemes
21. Programació de la intervenció sociopedagògica
22. Execució de programes
23. Avaluació i seguiment

C.- METODOLOGIA

- Classes impartides pel professor
- Persones convidades, que treballen en Institucions catalanes de serveis socials
- Lectura i estudi dels recursos materials i bibliogràfics
- Treballs dels alumnes sobre aplicació pràctica pedagògica als serveis socials

D.- AVALUACIÓ

S'avaluaràn:

- totes les activitats realitzades durant les hores lectives i en les classes pràctiques
- el manual
- les lectures obligatòries
- les pràctiques
- els treballs en equip

Nota: Per aprovar l'assignatura serà necessari realitzar 50 hores de pràctiques.

E.- BIBLIOGRAFIA

1.- MANUAL

FERMOSO, P. (1993) **Pedagogía social**, Labor, Barcelona

2.- LECTURES OBLIGATÒRIES

TRILLA, J. (1992) **La educación no formal**, CEAC, Barcelona (I Cuatrimestre)

Trabajo social, Escuela Universitaria de Trabajo Social, ICESB, Barcelona, 1989 (II Cuatrimestre)

SAEZ, J. (1993): **El educador social**, Universidad de Murcia

FERMOSO, P. (1987) "Proyección de la Epistemología sobre el Trabajo Social", **EDUCAR**, núm. 11 (1987), 95-111 (I Cuatrim.)

---- (1991) "Estudio comparado de catorce leyes autonómicas de Servicios Sociales", **Homenaje al Prof. Ricardo Marín**, UNED, Madrid, 373-390 (II Cuatrim.).

CASTILLEJO, J.L.-SARRAMONA, J.-VAZQUEZ, G. (1988) "Pedagogía laboral" **REVISTA ESPAÑOLA DE PEDAGOGIA**, 46 (1988), núm. 181, 421-440 (II Cuatrim.)

3.- REVISTES ACONSELLADES

Revista de pedagogía social, interuniversitaria, editada por la Univ. de Murcia. Han salido hasta ahora ocho números

Documentación social, revista de Caritas Españolas, números monográficos de gran interés

RTS (Revista del Treball Social), editada por el Colegio de Trabajadores Sociales de Catalunya. Muy interesante.

Cuadernos de Acción Social, editada en Madrid. De gran interés.

5.- BIBLIOGRAFIA BÀSICA

Se citen únicament obres fonamentals. En cada tema del programa es facilitarà, durant el curs, la bibliografia corresponent.

AA.VV. (1989) **El bienestar social en España**, INTRESS, Barcelona

AA.VV. (1991) **La educación no formal, una prioridad de futuro**, Santillana, Madrid

BANDURA, A. (1984) **Teoría del aprendizaje social**, Espasa-Calpe, Madrid.

CABALLO, V.E. (1987) **Teoría, evaluación y entrenamiento de las habilidades sociales**, Promolibro, Valencia

CASADO, D. (1987) **Introducción a los servicios sociales**, Acebo, Madrid.

COOMBS, P.H. (1985) **La crisis mundial de la educación. Perspectivas actuales**, Santillana, Madrid

COSTA, M.-LOPEZ,E. (1991) **Manual para el educador social**, Ministerio de Asuntos Sociales, Madrid

DOMENECH, R. (1989) **Panoràmica dels serveis socials i el treball social**, INTRESS, Barcelona

- DURKHEIM, E. (1970) **La educación como socialización**, Sígueme, Salamanca
- EYFERT, H.-OTTO, H.U.-THIERSCH, H., **Handbuch zur Sozialarbeit/Sozialpädagogik**, Luchterhand, Neuwied, 1987. Es el libro de "Lecturas" en Pedagogía Social, más célebre en Alemania. Contiene 1322 pp.
- EVANS, D.R. (1981) **La planification de l'éducation non formelle**, Unesco, IPE
- FERMOSO, P. (Ed) **Educación intercultural: la Europa sin fronteras**, Narcea, Madrid
- FERNANDEZ, E. (1990) **El nuevo marco socioindustrial del s. XXI**, Narcea, Madrid
- FREINET, C. (1972) **La educación moral y cívica**, Laia, Barcelona
- GARCIA GARRIDO, J.L. (1971) **Los fundamentos de la educación social**, Magisterio Español, Madrid
- GARRIDO, V. (1989) **Pedagogía de la delincuencia juvenil**, CEAC, Barcelona
- GRAPPIN, J.P. (1990) **Claves para la formación en la empresa**, CEAC, Barcelona
- JORDAN, E.-SEGLING, D. (1988) **Jugendhilfe**, Juventa, München
- JORDAN, J.A.-SANTOLARIA, F. **La educación moral hoy. Cuestiones y perspectivas**, PPU, Barcelona, 1987
- LUZURRIAGA, L. (1968) **Pedagogía social y política**, Losada, Buenos Aires
- MARBURGER, H. (1979) **Entwicklung und Konzepts der Sozialpädagogik**, Juventa, München. Una de las obras clásicas sobre la historia de la pedagogía social alemana
- MARIN, R.-PEREZ-SERRANO, G. (1986) **La pedagogía social en la Universidad española**, UNED, Madrid
- MOLLENHAUER, K.-UHLENDORFF, U. (1992) **Socialpädagogische Diagnosen**, Juventa, München. La última obra de Mollenhauer, poco conocido en España como teórico de la Pedagogía Social.
- MUGICA, L.F. (1986) **En torno al origen de la Pedagogía Social**, Cometa, Zaragoza
- MÜHLBAUER, K.R. (1980) **Sozialisation**, Fink, München
- MUSITU, G. y otros (1988) **Familia y educación**, Labor, Barcelona
- NUÑEZ, V.V. (1990) **Modelos de la educación social en la época contemporánea**, PPU, Barcelona
- OCDE/CERI, **Inserción de los jóvenes en una sociedad en cambio**, Narcea, Madrid, 1989
- PEREZ-SERRANO, G. (1993) **Elaboración de Proyectos Sociales. Casos prácticos**, Narcea, Madrid.
- Pla d'actuació social (PAS)**, Departament de Benestar Social, Barcelona
- QUINTANA, J.M. (1986), **Pedagogía Social**, Dykinson, Madrid
- (1991), **Pedagogía comunitaria. Perspectivas mundiales de educación de adultos**, Narcea, Madrid

- REZSCHAZY, R. (1988), **El desarrollo comunitario**, Narcea, Madrid
- SAEZ, J. (1987) **El objeto de la Pedagogía Social**, ICE, Universidad de Murcia
- Trabajo Social**, Escuela Universitaria de Trabajo Social, Universidad Ramón Llull, Barcelona, 1989
- TRILLA, J. (1986) **La educación informal**, PPU, Barcelona
- (1985) **La educación fuera de la escuela**, Planeta, Barcelona
- UCAR, J. **La animación socio-cultural**, CEAC, Barcelona, 1992